

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

Risk Management Model of General Education Private Schools in Bangkok Metropolis

ภารุจีร์ กำแหง^{1*} สรายุทธ์ เศรษฐขจร² และ วิชาน์ สาคูณ³
Parujee Kumhaeng^{1*} Sarayuth Sethakhajorn² and Wichan Sakhun³

^{1*} นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

³ รองศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

*E-mail : proud.parujee@gmail.com

Received: November 13, 2019; Revised: March 01, 2020; Accepted: May 21, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครและ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครโดยใช้แบบสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่ามีระดับการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับระดับการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงจากระดับมากไปน้อย ได้แก่ องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Structure) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process) และองค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) ตามลำดับ

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครพบว่าประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) 2) องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Structure) และ 3) องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Process) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่ามีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี และผลการประเมินองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นประโยชน์

3. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงานจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงมีระดับความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงาน

จริงในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง และ องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีระดับความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงานจริงในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

Abstract

The Objectives of this research were 1) investigate the risk management performance of the general education private schools in Bangkok Metropolis, 2) develop the risk management models for the general education private schools in Bangkok Metropolis, and 3) assess the possibility of models in risk management of the general education private schools in Bangkok Metropolis. The research methodology was comprised of 3 phases: 1) the investigation of 300 general education private school directors in risk manage performance using the questionnaires, 2) the formation of risk management models synthesized from the questionnaires utilizing Confirmatory Factor Analysis (CFA) and focus group discussion with 10 educational specialists, 3) the development of the risk management components employing the suggestions from the 10 educational specialists, and 3) the assessment of the possibility of the model in risk management by inquiring 33 general education private school directors in Bangkok Metropolis.

The research finding were revealed as follows.

1. The risk management performance of the general education private schools in Bangkok Metropolis was at high level in all components ranking in descending order : Risk Management Structure, Risk Management Process, and Risk Management Policy.
2. The risk management model of the general education private schools in Bangkok Metropolis was composed of 3 components: Risk Management Policy, Risk Management Structure, and Risk Management Process. An analysis of the evaluation of the components and indicators of model by experts showed that all item were concordant, suitable and useful.
3. The assessment for the risk management models used in real tasks was found the that the risk management models could practically be used with totally high level. When considered from each side, the components in Risk management Structure and Risk Management Policy possibly got the highest levels respectively in practical practice and Risk Management Process also got the high level in really practical practice.

Keywords : Risk Management Model, Risk Management, General Education Private Schools in Bangkok Metropolis

บทนำ

การบริหารงานของทุกองค์กรย่อมต้องได้รับผลกระทบในการบริหารงานจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกขององค์กร ที่จะส่งผลให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดส่งผลให้การบริหารงานขององค์กรนั้น ๆ ไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ทั้งนี้เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ถือเป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงมีอยู่หลายปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้น โรงเรียนเอกชน ซึ่งถือเป็นองค์กรรูปแบบหนึ่งจึงย่อมต้องพบความเสี่ยงในการบริหารสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยความเสี่ยงในการบริหารงานของโรงเรียน

เอกชน ได้แก่ การขาดหน่วยงานหรือบุคคลรับผิดชอบการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม นิเทศ สนับสนุนทางวิชาการ และ ประสานงานแก่สถานศึกษาเอกชนในระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560, น. 51-54) ปัญหาขาดแคลนครูผู้สอน โรงเรียนเอกชนจึงรับสมัครครูที่ขาดคุณสมบัติหรือไม่มีประสบการณ์ในการสอนในขณะเดียวกัน โรงเรียนเอกชนยังขาดแรงจูงใจในการดำเนินงานของของครูผู้สอน และครูโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะไปเป็นครูโรงเรียนรัฐบาล (Pattanjureepan, 2014, น. 276-282) การได้รับการปฏิบัติจากรัฐที่ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันกับที่ปฏิบัติต่อโรงเรียนของรัฐ เช่น การเสียภาษีโรงเรียนและที่ดิน (ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) การต้องส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2556, น. 27-60) การเข้าซื้อของการเปิดโรงเรียนภาครัฐและการเปิดสถานศึกษาแข่งขันกันมากในแต่ละพื้นที่ (สรวิช น สุวิสุทธิ, 2557, น. 121-131) รวมทั้ง ปัญหาด้านจำนวนเด็กวัยเรียนลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบถึงจำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทุกระดับลดลงตามไปด้วย (กัจกร ตติยกิจ, 2558, ออนไลน์)

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้น กล่าวได้ว่าโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษากำลังเผชิญกับปัญหาในการบริหารงานของโรงเรียนในหลายด้าน ทั้งจากปัจจัยทางด้านประชากร ปัจจัยทางด้านกฎระเบียบ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบให้การบริหารงานของโรงเรียนเอกชนไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่งผลให้การบริหารงานของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญมีโอกาสที่จะเกิดการดำเนินการผิดพลาดเสียหาย และไม่ประสบผลสำเร็จตามแผนงานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งความเสี่ยงจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินการที่ขาดทุน ความล้มเหลวของนโยบายหรือโครงการ และความเชื่อถือไว้วางใจ (ธ สุนทรายุทธ, 2553, น. 153) โดยโรงเรียนเอกชนที่มีการบริหารความเสี่ยงที่ดีย่อมเป็นหลักประกันได้ระดับหนึ่งว่าโรงเรียนจะสามารถป้องกันความเสี่ยง หรือลดผลกระทบและลดความเสียหายจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาพบว่ายังมีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยเนื่องจากการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงถือเป็นเรื่องใหม่ ผู้บริหารและครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงรวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งยังมีดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงได้ไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน (พัฒนจรีพันธ์, Pattanjureepan, 2014, p. 295) สอดคล้องกับเมธินันท์ วันดี (2559, น. 267-270) ซึ่งได้กล่าวถึงสภาพความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนยังมีอุปสรรคจากการขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ส่งผลให้ไม่สามารถนำหลักการและทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ได้ นอกจากนี้เจริญ ศรีแสนปาง (2556, น. 121) ได้กล่าวถึงสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนประถมศึกษาว่า การดำเนินการบริหารความเสี่ยงยังมีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงไม่ชัดเจน รวมทั้งการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงยังไม่ชัดเจนและไม่มีการกำหนดน้ำหนักและระดับผลกระทบความเสี่ยง

ทั้งนี้ จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ณ วันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ.2560 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2560, ออนไลน์) พบว่า มีโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ยังเปิดกิจการทั้งสิ้น 3,843 แห่ง เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือ 682 แห่ง รองลงมาได้แก่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในจังหวัดสงขลา 166 แห่ง และโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาใน จังหวัดเชียงใหม่ 147 แห่ง ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากจำนวนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาปิดกิจการไปแล้ว 800 แห่งนั้น เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 458 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 57.25 ของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาที่ปิดกิจการทั่วประเทศ จากข้อค้นพบข้างต้น กล่าวได้ว่าโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกำลังเผชิญกับปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมาจากข้อจำกัดและอุปสรรคจากทั้งภายในและภายนอก

จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่ยังสามารถเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบความคิดที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยง อันจะส่งผล

ให้โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา สามารถนำรูปแบบการบริหารความของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่ยังสามารถเปิดดำเนินการได้อยู่ไปพัฒนาการดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำรูปแบบการบริหารความของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร

การบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ครอบคลุมภาระงาน 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไป โดย โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้จัดการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา โดย โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ดำเนินงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (สช.)

2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงพบว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กรอบหรือแนวทางในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงขององค์กร กำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินไปอย่างเป็นระบบ โดยนโยบายการบริหารความเสี่ยงประกอบไปด้วย ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน หมายถึง สิ่งที่ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาเพื่อให้นโยบายมีความถูกต้องสมบูรณ์ และปัจจัยที่เป็นวิธีการดำเนินงาน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยขึ้นเพื่อให้กำหนดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงสามารถดำเนินไปอย่างเป็นระบบ และมีแนวทางที่ชัดเจนเป็นที่เข้าใจตรงกันของบุคลากรในองค์กร

2.2 องค์ประกอบด้านการกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง หมายถึง แบบแผนที่กำหนดไว้เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของสายการบังคับบัญชา การกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ขอบเขตของการทำงาน และการประสานงาน เพื่อการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลให้บรรลุเป้าหมายด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ประกอบไปด้วยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านสายการบังคับบัญชา หมายถึง สิ่ง queแสดงถึงความสัมพันธ์ตามลำดับชั้นระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อแสดงให้ทราบว่า ตำแหน่งใดมีความรับผิดชอบลดหลั่นกันอย่างไร และใครรับผิดชอบต่อใคร และ ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ หมายถึง การแบ่งงานและการมอบหมายงานและหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.3 องค์ประกอบด้านการดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านการประเมินความเสี่ยง และปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบด้านการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงาน

3. แนวคิดการประเมินรูปแบบ เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความเหมาะสมถูกต้องสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และความเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ทำการประเมินโดยใช้วิจารณ์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ และการประเมินความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงานจริงสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของรูปแบบ โดยใช้การประเมินรูปแบบโดยใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์ ตามรูปแบบของคีฟ (Keeves, 1988, p. 560)

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

1. วิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 682 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในวิจัยได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน โดยคำนวณสัดส่วนจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน, (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ที่จำนวนประชากร 700 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 248 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามแบบตอบกลับทางไปรษณีย์ทั้งสิ้น 682 ฉบับ ได้แบบสอบถามตอบกลับมาทั้งสิ้น 300 ฉบับ จึงนำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 300 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (f) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร วิธีดำเนินการวิจัย โดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อหาความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบ โดยการคัดเลือกตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ตามเกณฑ์ดังนี้ 1) เท่ากับหรือมากกว่า 0.70 สำหรับองค์ประกอบหลัก (Farrell and Rudd, 2011, p. 3) และ 2) เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 สำหรับองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ (Tacq, 1997, p. 280) เพื่อจัดทำร่างรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จากนั้นยืนยันความถูกต้อง เหมาะสมและเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบ โดยการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้มีคุณสมบัติ ข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้ 1) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก 2) มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร 3) เป็นอาจารย์สอนวิชาการบริหารการศึกษา และ 4) เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

1. วิธีดำเนินการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. กลุ่มเป้าหมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี และ 2) เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (f) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับได้ของตัวบ่งชี้ที่ระดับมากขึ้นไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีการดำเนินงานบริหาร ความเสี่ยงในทุกองค์ประกอบ แต่ยังขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอยู่บางประการ รวมทั้ง ยังไม่มีรูปแบบการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน ทั้งนี้ สามารถจำแนกสภาพการบริหารความเสี่ยงของ โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ได้ทั้งสิ้น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ ด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบ ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง โดยองค์ประกอบด้านนโยบายการบริหาร ความเสี่ยงมีสภาพการดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.59) และมีการดำเนินการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ

1.1.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยพื้นฐานของนโยบายการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ 1) มีการ พัฒนารอบหรือแนวทางการบริหารความเสี่ยง โดยผู้บริหารระดับคณะกรรมการบริหารหรือเทียบเท่า 2) มีการ อธิบายเหตุผลขององค์การในการบริหารความเสี่ยง 3) มีการระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายการบริหารความเสี่ยง 4) มีการอธิบายประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยงในที่ประชุม 5) มีการระบุขอบเขตของการบริหารความเสี่ยง 6) มีการระบุความเสี่ยงที่ยอมรับได้ 7) มีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และนโยบายขององค์กร 8) มีการชี้แนะกฎระเบียบ ข้อตกลงและข้อปฏิบัติร่วมกันในการบริหารความเสี่ยง 9) มีการกำหนดช่วงเปี่ยงเบนของ ระดับความเสี่ยงที่ไม่ส่งผลกระทบต่อองค์กร 10) มีการกำหนดแนวทางการสื่อสารข้อมูลและแนวทางการบริหาร ความเสี่ยงต่อบุคลากรในองค์กร และ 11) มีการกำหนดข้อบังคับใช้การบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรในองค์กร โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

1.1.2 องค์ประกอบด้านวิธีการดำเนินงาน ได้แก่ 1) มีการระบุหลักปฏิบัติในการบริหาร ความเสี่ยง 2) มีการกำหนดระยะเวลาในการบริหารความเสี่ยง 3) มีการอธิบายบทบาท ความรับผิดชอบ และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยง 4) มีการให้ภาพรวมขั้นตอนและคำอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ ความเสี่ยงให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 5) มีการระบุข้อตกลงร่วมกันในการบริหารความเสี่ยง 6) มีการทบทวนและ ปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยง 7) มีการอธิบายวัตถุประสงค์ของการรายงานผลการบริหารความเสี่ยง 8) มีการอธิบายความถี่ของการรายงานผลการบริหารความเสี่ยง 9) มีการอธิบายขอบเขตของการ รายงานผลการ บริหารความเสี่ยง 10) มีการกำหนดวิธีการแก้ปัญหากรณีเกิดความขัดแย้งในการบริหารความเสี่ยง 11) มีการให้คำ นิยามศัพท์สำคัญของการบริหารความเสี่ยง และ 12) มีการระบุความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหาร ความเสี่ยง โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยใน ระดับมาก

1.2 องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง โดยองค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหาร ความเสี่ยงมีสภาพการดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.58) และมีการดำเนินการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย คือ

1.2.1 องค์ประกอบด้านสายการบังคับบัญชา ได้แก่ 1) มีการกำหนดทิศทางการประสานงาน และการให้ความร่วมมือระหว่างฝ่ายต่าง ๆ 2) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ อย่างชัดเจน 3) มีกำหนด โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงให้มีความเหมาะสมกับโครงสร้างขององค์กร 4) มีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ความเสี่ยงให้มีความเหมาะสม กับขนาดขององค์กร 5) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 6) มีการแต่งตั้งคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคณะดำเนินงานบริหาร ความเสี่ยง และ 7) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการบริหารความเสี่ยง โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

1.2.2 องค์ประกอบด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ 1) มีความครอบคลุมภาระงานด้านการวางแผนการบริหารความเสี่ยง 2) มีความครอบคลุมภาระงานด้านการดำเนินงานการบริหารความเสี่ยง 3) มีความครอบคลุมภาระงานด้านการตรวจสอบผลการบริหารความเสี่ยง 4) เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม และ 5) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่ดูแลและให้คำแนะนำในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

1.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยองค์ประกอบกระบวนการบริหารความเสี่ยงมีสภาพการดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.62) และมีการดำเนินการประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย คือ

1.3.1 องค์ประกอบด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ได้แก่ 1) มีการระบุวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษร 2) มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร 3) มีระยะเวลาที่แน่นอน 4) มีการสื่อสารให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ 5) สามารถวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ 6) สามารถปฏิบัติให้บรรลุผลได้ และ 7) ได้รับการยอมรับและสร้างความเข้าใจตรงกันของบุคลากรทุกฝ่ายในองค์กร โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

1.3.2 องค์ประกอบด้านการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ 1) มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อระบุความเสี่ยง 2) มีการระบุความเสี่ยงด้านการกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนกลยุทธ์ 3) มีการระบุความเสี่ยงด้านการเงิน 4) มีการระบุความเสี่ยงด้านบุคลากร 5) มีการระบุความเสี่ยงด้านดำเนินงานวิชาการ 6) มีการระบุความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ 7) มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยง 8) มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดลำดับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และ 9) มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการความเสี่ยง โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

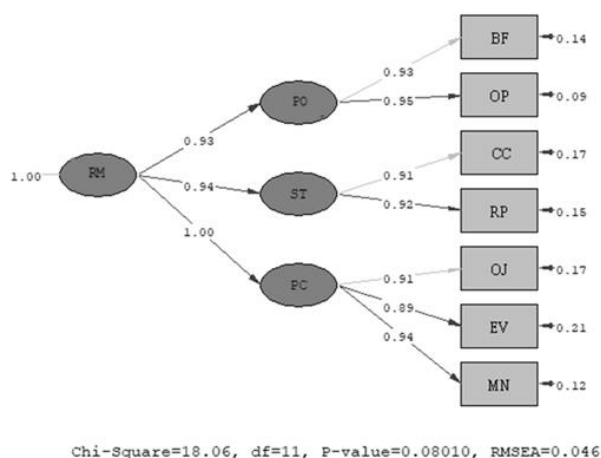
1.3.3 องค์ประกอบด้านการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงาน ได้แก่ 1) มีการกำหนดให้การกำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงตามจริง 2) มีการเฝ้าติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง 3) มีการเฝ้าติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานครอบคลุมในทุกๆ ส่วนของกระบวนการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง 4) มีการประเมินแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่ใช้เพื่อรับมือกับความเสี่ยงเหล่านั้นเป็นระยะ 5) มีการปรับปรุงแนวทางการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้นในกรณีที่มีความจำเป็น 6) มีกรอบเวลาในการดำเนินการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจน 7) มีการกำหนดงบประมาณที่ใช้กระบวนการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยง 8) มีการกำหนดวิธีการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงอย่างชัดเจน 9) มีการกำหนดตารางเวลา และระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงอย่างชัดเจน 10) มีการรายงานผลการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทราบ อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และทันท่วงที 11) มีการจัดทำสารสนเทศและการสื่อสารแก่บุคลากรทุกคนให้ได้รับความรู้และความเข้าใจผลการดำเนินงานเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงอย่างทั่วถึง โดยพบว่า โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีระดับการดำเนินการโดยเฉลี่ยในระดับมาก

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองเพื่อทดสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการ

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจากตัวองค์ประกอบย่อย 7 ข้อ ซึ่งได้จากสเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้น ได้แก่ องค์ประกอบด้านปัจจัยพื้นฐานของนโยบายการบริหารความเสี่ยง (BF) องค์ประกอบด้านวิธีการดำเนินงาน (OP) องค์ประกอบด้านสายการบังคับบัญชา (CC) องค์ประกอบด้านหน้าที่ความรับผิดชอบ (RP) องค์ประกอบด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง (OJ) องค์ประกอบด้านการประเมินความเสี่ยง (EV) และ องค์ประกอบด้านการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงาน (MN) และองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง (PO) องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง (ST) และองค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง (PC) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์ของตัวแปรพบว่าผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์ของตัวแปรพบว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้ง 21 คู่ มีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำถึงสูงระหว่าง 0.730 ถึง 0.883 ซึ่งในการวิเคราะห์องค์ประกอบมีค่า Bartlett's Test of Sphericity = 2481.235, $df = 21$, $p = 0.000$ และค่า KMO = 0.931 แสดงว่าตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมากที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (X^2) เท่ากับ 18.06 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 11 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.080 นั้นหมายถึง ค่าไค-สแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (X^2/df) เท่ากับ 0.915 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.008 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.046 และค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (CN) เท่ากับ 414.80 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามภาพที่ 1 พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบหลักมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.93 – 1.00 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เรียงลำดับจากน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อย คือกระบวนการบริหารความเสี่ยง (PC) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง (ST) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97 และนโยบายการบริหารความเสี่ยง (PO) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.93 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เกิดจากองค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงและองค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง ตามลำดับ

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2.2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยการสังเคราะห์และปรับเปลี่ยนถ้อยคำในตัวบ่งชี้ รวมทั้งพิจารณารวบรวมเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือให้ผลการดำเนินงานเหมือนกัน จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ผลดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) มีการระบุขั้นตอนและแนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน 2) มีการระบุระดับของความเสียหายที่ไม่ถือเป็นความเสี่ยงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียน 3) มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน 4) มีการระบุกำหนดกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ และข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน 5) มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างชัดเจน 6) มีการระบุแนวทางในการติดตามและประเมินผลการบริหารความเสี่ยง 7) มีการอธิบายความหมายของคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน และ 8) มีการกำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน

2.2.2 องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน 2) มีความเหมาะสมกับโครงสร้างและขนาดของโรงเรียน 3) มีการกำหนดให้โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง ครอบคลุมภาระงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ด้านการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และ ด้านการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยง กำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง โดยมีรองผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นประธานคณะกรรมการ ฯ

2.2.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง และ 3) การติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

1.1 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงระบุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษร

1.2 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงระบุวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การดำเนินงานของโรงเรียน

1.3 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงระบุระยะเวลาที่ต้องการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน

1.4 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงประชาสัมพันธ์วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรในโรงเรียนทราบและเข้าใจตรงกัน

1.5 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยง กำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่สามารถวัดได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

1.6 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงที่สามารถปฏิบัติให้บรรลุผลได้

2) การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย

2.1 การระบุความเสี่ยงของโรงเรียนโดยการหารือร่วมกันของคณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

2.2 คณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยงระบุความเสี่ยงครอบคลุมภาระงานของโรงเรียน ได้แก่ ระบุความเสี่ยงด้านการกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนกลยุทธ์ ระบุความเสี่ยงด้านการเงิน ระบุความเสี่ยงด้านบุคลากร ระบุความเสี่ยงด้านดำเนินงานวิชาการ และระบุความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2.3 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงหรือร่วมกันเพื่อประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

2.4 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงหรือร่วมกันเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

2.5 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงหรือร่วมกันเพื่อประเมินผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเกิดจากการหาหรือร่วมกันของคณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง

2.6 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงหรือร่วมกันเพื่อจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

2.7 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงหรือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยง

3) การติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย

3.1 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงตรงกับสภาพความเป็นจริง

3.2 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงจัดทำตารางเวลาในการดำเนินการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

3.3 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงครอบคลุมในทุกส่วนของกระบวนการบริหารความเสี่ยง

3.4 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงประเมินความเหมาะสมของแนวทางการจัดการความเสี่ยงเป็นระยะและปรับปรุงแนวทางการจัดการความเสี่ยงกรณีที่มีความจำเป็น

3.5 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงกำหนดงบประมาณที่ใช้ในกระบวนการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้มีความเหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน

3.6 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงกำหนดวิธีการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจน

3.7 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงรายงานผลการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงเสนอต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงทราบอย่างครบถ้วน และทันต่อการแก้ไขสถานการณ์

3.8 คณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงประชาสัมพันธ์ผลการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรในโรงเรียนทราบอย่างทั่วถึง

3. การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 41 ข้อ สอบถามผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง มีความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงานจริง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกตัวบ่งชี้มีระดับความเป็นไปได้ผ่านเกณฑ์ที่ระดับมากขึ้นไป โดยองค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงมีระดับความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงานจริงในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบ

ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีระดับความเป็นไปได้ด้านการนำไปปฏิบัติงานจริงในระดับมาก โดยผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

ภาพที่ 2 รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

สรุปและวิจารณ์ผล

1. สภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ให้ความสำคัญกับการร่วมมือกันของบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการที่เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นรวมทั้งการแต่งตั้งคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นคณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และกำหนดให้มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันของบุคลากรในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา ถนอมเวช (2558, น. 7) ซึ่งกล่าวว่า การนำบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมาใช้ร่วมกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา โดยการสร้างความรู้สึกร่วมในงานบริหารความเสี่ยงขององค์กรให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กร ตระหนักถึง ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนให้ความร่วมมือและพร้อมที่จะปฏิบัติตามมาตรการในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประกอบกุลเกลี้ยง (2550, น. 252) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการนำหลักการกระจายอำนาจแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง โดยการปรับโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาให้มีคณะผู้รับผิดชอบในการดำเนินการกิจบริหารความเสี่ยง

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่ยังขาดความสมบูรณ์ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอยู่บางประการ ยังมีการคำนึงถึงประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงไม่ชัดเจน ขาดการกำหนดระดับของความเสี่ยงที่โรงเรียนยอมรับได้ขาดการกำหนดข้อบังคับใช้การดำเนินงานบริหารความเสี่ยง รวมทั้งขาดการอธิบายประโยชน์ของการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงในที่ประชุมรวมทั้งยังขาดการกำหนดตารางเวลา และระยะเวลาในการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ ศรีแสนปาง (2556, น. 121) ซึ่งพบว่าสภาพการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนประถมศึกษายังขาดความชัดเจนในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงยังมีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงไม่ชัดเจน รวมทั้งการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงยังไม่ชัดเจนและไม่มีการกำหนดน้ำหนักและระดับผลกระทบความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเมธีนันท์ วันดี (2559, น. 267-270) ซึ่งพบว่าสภาพความเสี่ยงของโรงเรียนมัธยมศึกษา ยังมีอุปสรรคจากการขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริหารความเสี่ยงขององค์กรส่งผลให้ไม่สามารถนำหลักการและทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ได้และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒน์จรีพันธ์ (Pattanajureepan, 2014,

น. 295) ซึ่งกล่าวว่า การดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ถือเป็นเรื่องใหม่ ผู้บริหารและครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงรวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งยังมีดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง ได้ไม่ถูกต้องและไม่ครบถ้วน

2. รูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง 2) ด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง และ 3) ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวดี ยงบุตร (2556, น. 96) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงว่าประกอบด้วย 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยง 2) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง และ 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชิต สุทธิพงษ์ (2557, น. 318-319) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 1) นโยบายการบริหารความเสี่ยง 2) วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง 3) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2552, น. 11) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง 2) นโยบาย วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการกำหนดผู้รับผิดชอบ และ 3) กระบวนการบริหารความเสี่ยงและการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556, น. 81) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 1) การกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง 2) โครงสร้างคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง 3) ขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยง และ 4) กระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากนโยบายการบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือในการกำหนดกฎระเบียบ แนวทางปฏิบัติ และหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานให้บุคลากรในโรงเรียนยึดถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้นองค์ประกอบด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง จึงเป็นองค์ประกอบลำดับแรกของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่ต้องคำนึงถึง เพื่อให้การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินงานไปอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประวดี ยงบุตร (2556, น. 36-40) กล่าวว่า นโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ ซึ่งการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียน ประภาพรณ รักเลี้ยง (2556, น. 39-40) กล่าวว่า นโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรมีระบบในการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ต้องมีการพร้อมทั้งสื่อสารนโยบายนั้นให้ทุกหน่วยงานทราบและนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักชิต สุทธิพงษ์ (2557, น. 58-59) กล่าวว่า นโยบายการบริหารความเสี่ยง เป็นหลักการและวิธีการปฏิบัติหรือแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวกับความเสี่ยงของบุคคลและองค์กร ถูกกำหนดขึ้นโดยผู้บริหารระดับสูง โดยเป็นได้ทั้งถ้อยคำแถลงหรือเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้

2.2 องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง เนื่องจาก โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง แสดงถึงความสัมพันธ์ของภาระงาน อำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบของบุคคลและฝ่ายต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ให้การดำเนินงานบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเพื่อการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ดังนั้น องค์ประกอบด้านโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวดี ยงบุตร (2556, น. 46) กล่าวว่า โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของรูปแบบการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คุณสมบัติของผู้ที่ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับผิดชอบในแต่ละ

ระดับของการบริหารความเสี่ยง และหลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักษ์ิต สุธิพงษ์ (2557, น. 65) กล่าวว่า โครงสร้างการบริหารความเสี่ยงแสดงให้เห็นถึงการประสานงานและการติดต่อสื่อสาร ช่วยให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการพัฒนางานหรือดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับ ดูแลและควบคุมการบริหารความเสี่ยงภายใต้นโยบายการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมธีณัฏ วัณดี (2559, น. 128) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงควรมีผู้รับผิดชอบและกำหนดหน้าที่ในดำเนินการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

2.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจาก กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการการดำเนินงานเพื่อจัดการความเสี่ยงของโรงเรียนโดยต้องมีการดำเนินงานที่เป็นขั้นตอนและเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้องค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง และ 3) การติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมพื้นฐานของกระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย การวางแผน การดำเนินการ และการติดตามควบคุมผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวัติ ยงบุตร (2556, น. 52-70) กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นการออกแบบกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสมของการบริหารความเสี่ยงในองค์กร ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การจัดการความเสี่ยง 5) การสื่อสารความเสี่ยง 6) การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวัติ ยงบุตร (2556, น. 52-70) กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นการออกแบบกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสมของการบริหารความเสี่ยงในองค์กร ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การระบุความเสี่ยง 3) การประเมินความเสี่ยง 4) การจัดการความเสี่ยง 5) การสื่อสารความเสี่ยง 6) การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเมธีณัฏ วัณดี (2559, น. 128-129) กล่าวว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงประกอบด้วยกระบวนการบริหารความเสี่ยง 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความเสี่ยง 2) การวิเคราะห์โรงเรียน 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ 4) การระบุความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ 5) การประเมินความเสี่ยง 6) การจัดการความเสี่ยง 7) การติดตามและประเมินผล 8) การรายงานผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรักษ์ิต สุธิพงษ์ (2557, น. 85) กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบได้ด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความเสี่ยง 2) การประเมินความเสี่ยง 3) การตอบสนองต่อความเสี่ยง 4) กิจกรรมการควบคุมความเสี่ยง 5) สารสนเทศและสื่อสารการบริหารความเสี่ยง และ 6) การติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชูบันโพ (Chubunpho, 2015, pp. 401-407) กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย การจำแนกความเสี่ยง (Identify) การประเมินความเสี่ยง (Assess) การบริหารจัดการ (Manage) การนำไปใช้ (Implement) และการควบคุม (Monitor)

3. การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความเป็นไปได้การนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติงานจริงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้ เนื่องจาก องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยงทั้ง 3 ด้านสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดของทฤษฎีการบริหารองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มีความชัดเจน การกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับขนาดขององค์กร และการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ครอบคลุมการทำงานทั้งด้านการวางแผนการบริหารความเสี่ยง การดำเนินการบริหารความเสี่ยง และการติดตาม ตรวจสอบ และทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง จึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครสามารถทำความเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างดียิ่ง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนต้องกำหนด แนวทาง และวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจน เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายยึดถือเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน

2. คณะกรรมการบริหารโรงเรียนต้องกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมภาระงาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง 2) ด้านการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และ 3) ด้านการติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานความเสี่ยง ดังนี้

2.1 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้แทนครู ผู้แทน ผู้ปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่ จัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยง แต่งตั้งคณะดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงรวมทั้งชี้แจงประโยชน์และเหตุผลในการบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ และตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอย่างทั่วถึง

2.2 คณะกรรมการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยหัวหน้าฝ่ายคณะครูในโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ทำหน้าที่ นำนโยบายการบริหารความเสี่ยงมาปฏิบัติและดำเนินการตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง

2.3 คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย รองผู้อำนวยการเป็นประธาน ทำหน้าที่ดำเนินการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยง และจัดทำรายงานผลดำเนินการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโรงเรียน

3. คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงต้องกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการติดตามตรวจสอบและทบทวนผลการดำเนินงานบริหารความเสี่ยงให้ชัดเจน โดยกำหนดให้มีการประเมินความเหมาะสมของกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นระยะเพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงรวมทั้งกำหนดให้การเสนอรายงานต้องกระทำในระยะเวลาที่เหมาะสมและทันต่อทันต่อการแก้ไขสถานการณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการนำรูปแบบการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สรายุทธ เศรษฐขจร และรองศาสตราจารย์ ดร. วิชาญ สาคุญ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำเป็นประโยชน์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข ส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องสมบูรณ์และสามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

กัจจกร ตติยภว. (2558). โรงเรียนเอกชนส่อปิดตัวหลังนักเรียนลดฮวบ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thairath.co.th/content/529951>. (วันที่ค้นข้อมูล : 26 เมษายน 2561).

- เจริญ ศรีแสนปาง. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ธรร สุนทรายุทธ. (2553). การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : เนติกุลการพิมพ์.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2550). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ประภาพรณ รักเลี้ยง. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ประวดี ยงบุตร. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- ปรีชฎา ถนอมเวช. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาอาชีวศึกษา. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2552). คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เมธีนันท์ วันดี. (2559). การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์.
- รักจิต สุทธิพงษ์. (2557). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาและนันทนาการในโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการศึกษา.
- สโรชิน สุวิสุทธิ. (2557). โอกาสและอุปสรรคของการศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2555-2564). (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2556.). แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2556- 2560. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สกสศ.
- _____. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2560 - 2564. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2560). กวดูรู้ที่เรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://pdc.opec.go.th/index.php?index=report2>. (วันที่ค้นข้อมูล : 11 พฤศจิกายน 2560).
- Chubunpho, Imelda C. (2015). Managing Risks In Selected Philippine Dental Schools : Basis for Development Of A Risk Management Model. *International Journal of Social Science and Humanities Research*, 3(1), 401-407.
- Farrell, A.M. and Rudd, J.M. (2009). *Factor Analysis and Discriminant Validity : A Brief Review of Some Practical Issues*. [Online]. Retrieved from <http://www.duplication.net.au/ANZMAC09/paper/ANZMAC 2009-389.pdf>. (January 4, 2011).

- Keeves, J.P. (1988). *Educational Research, Methodology, and Measurement An International Handbook*. 1st edition. Great Britain : A. Wheaton & Exeter.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970, 1 September). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Pattanajureepan, Pantep. (2014). Development of Risk Management System in Private School General Education. *Asia Social Science*, 10(1), 276-282.
- Tacq, Jacques. (1997). *Multivariate Analysis Techniques in Social Science Research from Problem Analysis*. 2nd edition. London : Conwell Press.